

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного
Національної академії наук України

«Затверджую»

Директор Інституту ботаніки
ім. М.Г. Холодного
чл.-кор. НАН України

 Сергій МОСЯКІН
наказ № 3/Ін «23» травня 2022 р.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«Підготовка докторів філософії в галузі БІОЛОГІЇ»
третього (освітньо-наукового) рівня з підготовки
здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії
за спеціальністю **091 Біологія**

Освітньо-наукова програма вводиться в дію з 1 листопада 2022 року

«СХВАЛЕНО»

Вченою радою
Інституту ботаніки
ім. М.Г. Холодного НАН України
протокол № 3
від «14» березня 2022 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма «Підготовка докторів філософії в галузі БІОЛОГІЇ» (ОНП) третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності 091 Біологія є тимчасовим нормативним документом, в якому затверджено: нормативний зміст навчання на освітньо-науковому рівні за спеціальністю 091 Біологія, визначається місце фахівця в структурі господарства держави і вимог до його компетентностей та інших соціально-важливих властивостей та якостей.

Розроблена проектною групою Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного Національної академії наук України відповідно до «Положення про освітньо-наукову програму підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного Національної академії наук України як тимчасовий документ до введення в дію стандарту третього рівня вищої освіти України.

Склад проектної групи:

МОСЯКІН Сергій – гарант програми, доктор біологічних наук, професор, член кореспондент Національної академії наук України, завідувач відділу систематики та флористики судинних рослин;

ЗОЛОТАРЬОВА Олена – доктор біологічних наук, професор, завідувач відділу мембранології і фітохімії, заступник директора з наукової роботи;

ВИНОГРАДОВА Оксана – доктор біологічних наук, провідний науковий співробітник відділу фікології, заступник директора з наукової роботи;

ГАЙОВА Віра – кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник відділу мікології;

МИХАЙЛЮК Тетяна – доктор біологічних наук, старший науковий співробітник лабораторії ліхенології та бріології;

ШЕВЧЕНКО Галина – кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник відділу клітинної біології та анатомії.

При розробці Програми враховувались вимоги проекту освітнього стандарту зі спеціальності 091 Біологія на третьому (освітньо-науковому) рівні.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗОВНІШНЮ АПРОБАЦІЮ

Від закладів вищої освіти:

Доктор біологічних наук, професор кафедри ботаніки Херсонського державного університету, ХОДОСОВЦЕВ Олександр.

Доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри ботаніки ДВНЗ «Ужгородський національний університет», ФЕЛЬБАБА-КЛУШИНА Любов.

I. Профіль освітньо-наукової програми	
1. Загальна інформація	
Повна офіційна назва установи	Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного Національної академії наук України
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Підготовка докторів філософії в галузі БІОЛОГІЇ
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії (PhD)
Спеціальність	091 Біологія
Тип програми	Освітньо-наукова
Обсяг освітньої програми	40 кредитів ЄКТС, 8 семестрів (4 роки)
Мова навчання	Українська
Акредитуюча інституція	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньої програми 2215, дійсний до 01.07.2026 р.
Рівень/цикл програми	Національна рамка кваліфікації України (НРК) – 8 рівень, Європейські рамки кваліфікації: EQF-LLL – 8, FQ-EHEA – третій цикл
Передумови	Наявність другого рівня вищої освіти та освітнього ступеня магістр (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст) – 7 рівень Національної рамки кваліфікації (НРК 7) та стан здоров'я, який не може стати на заваді виконання наукової складності.
Форма навчання	Денна/заочна
Термін освітньої програми	5 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.botany.kiev.ua/

2. Мета освітньо-наукової програми

Підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних до самостійного розв'язування комплексних проблем біології та до виконання оригінальних наукових досліджень, результати яких матимуть наукову новизну, теоретичне та практичне значення, сприятимуть рішенню проблем суспільства у аспекті сталого розвитку.

3. Характеристика освітньо-наукової програми

Предметна область (галузь знань)	091 Біологія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова
Основний фокус освітньої програми	<p>Підготовка фахівців здатних розв'язувати комплексні проблеми біології у процесі проведення дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p> <p>Ключові слова: біорізноманіття рослин, грибів і фітосистем; філогенетична систематика рослин і грибів; флора і рослинність України; молекулярний і клітинний механізми регуляції життєдіяльності рослин; фітобіологія; водорості; гриби; лишайники; мохоподібні.</p>
Особливості освітньої програми	<p>Програма орієнтує на розширення та поглиблення теоретичного, методологічного та науково-практичного базису розвитку біології, оволодіння практичним інструментарієм наукових досліджень в сфері біології та орієнтує на співробітництво із закладами системи Міністерства освіти і науки України, природоохоронними структурами, міжнародними науковими організаціями, закордонними науковими установами та навчальними закладами.</p>

**4. Придатність випускників до працевлаштування
та подальшого навчання**

Придатність до працевлаштування

Випускники можуть обіймати відповідні посади згідно класифікатора професій України (ДК 003: 2010): Біолог-дослідник (2211.1). Ботанік (2211.2). Викладач вищого навчального закладу (2310.2). Керівник науково-дослідного підрозділу (1237), головний фахівець науково-дослідного підрозділу (1237.1), Завідувач науково-дослідного підрозділу (1237.2), Керівник проєктів та програм (1238), Керівник інших функціональних підрозділів (1239). Професіонали: наукові співробітники викладачі вищих навчальних закладів (2310): Докторант, Доцент, Професор кафедри (2310.1), асистент, викладач вищого навчального закладу (2310.2). Інші професіонали (24): професіонали у сфері охорони природи, фітокарантинної служби, біотехнології, науковий співробітник в галузі біології (2211.1), науковий співробітник в галузі управління проєктами та програмами (2447.1).

Місця працевлаштування. Посади у відділах та лабораторіях наукових установ, на профільних кафедрах університетів. Відповідні робочі місця (наукові дослідження та управління) підприємств, установ та організацій.

Академічні права випускників

Можливість здобування наукового ступеня доктора наук на науковому рівні вищої освіти; підготовка на 9-ому кваліфікаційному рівні Національної рамки кваліфікацій в галузі природничих наук та біології; навчання на 8-ому кваліфікаційному рівні Національної рамки кваліфікацій в споріднених спеціальностях; підвищення кваліфікації у закладах

	<p>післядипломної освіти і наукових установах в Україні; навчання та стажування за кордоном; участь у постдокторських програмах, що містять додаткові наукові та освітні компоненти.</p>
<p>5. Викладання та оцінювання</p>	
<p>Викладання та навчання</p>	<p>Здійснюється на основі компетентнісного, студентоцентрованого підходів та принципів академічної свободи з можливістю формування індивідуальної освітньої траєкторії.</p> <p>Проблемно-орієнтоване навчання з набуттям компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі біології.</p> <p>Оволодіння методологією наукової роботи, навичками презентації її результатів державною і іноземною мовами.</p> <p>Проведення самостійного наукового дослідження з використанням ресурсної бази установи та партнерів. Індивідуальне наукове керівництво, підтримка і консультування науковим керівником та фахівцями.</p> <p>Основні форми освітнього процесу: лекції, семінари, практичні заняття, самостійна робота, консультації з науковим керівником, публічний захист дисертаційної роботи.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Система оцінювання знань освітньої програми передбачає здійснення поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль проводиться у формі тестів, презентацій, доповідей, іспитів, звітів з навчально-педагогічної практики, щорічних звітів про</p>

	<p>виконання індивідуального плану роботи, апробацій результатів наукових досліджень через публікації, публічний захист дисертаційної роботи,</p> <p>Підсумковий контроль передбачає диференційований залік або усний іспит.</p>
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	<p>Здатність розв'язувати комплексні завдання в галузі біології у процесі проведення дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення самостійного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення і інтегруються у світовий науковий простір через публікації.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК02. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК03. Здатність розробляти та управляти проєктами.</p> <p>ЗК04. Здатність мотивувати людей та рухатися вперед.</p> <p>ЗК05. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК06. Здатність працювати автономно та в команді.</p>
Спеціальні компетентності (СК) (фахові)	<p>СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у біології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, і можуть бути опубліковані у провідних</p>

наукових виданнях.

СК02. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в біології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

СК03. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, розуміти англомовні наукові тексти за напрямом досліджень.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті; зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері досліджень до фахівців і нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються.

СК05. Здатність інтегрувати знання з різних галузей, застосовувати системний підхід та враховувати нетехнічні аспекти при розв'язанні задач та проведенні досліджень.

СК06. Здатність ініціювати, планувати і здійснювати комплексні оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які мають бути оприлюднені у наукових виданнях.

СК07. Здатність обирати методи та критерії оцінки досліджуваних феноменів та процесів в галузі біології відповідно до цілей та завдань наукового дослідження.

СК08. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних, електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

СК09. Здатність оприлюднювати результати наукових досліджень в усній і письмовій формах відповідно до національних та міжнародних стандартів у академічній спільноті та суспільстві.

СК10. Здатність дотримуватись етичних принципів, академічної доброчесності та авторського права в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

СК11. Здатність сформувати системний науковий світогляд та загальнокультурний кругозір, навчатись упродовж життя.

7. Програмні результати навчання

ПРН01. Мати концептуальні та методологічні знання з біології і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій: аналізувати біологічні явища та процеси на молекулярно-генетичному, клітинному, організмовому, популяційно-видовому та біосферному рівнях на основі фундаментальних загальнонаукових та спеціальних знань з використанням сучасних методів дослідження.

ПРН02. Вільно презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові та прикладні проблеми біології державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у наукових виданнях.

ПРН03. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати аналізу джерел літератури, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень, експерименту) і математичного та/або комп'ютерного моделювання.

ПРН04. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у біології та дотичних міждисциплінарних напрямках.

ПРН05. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з біології та дотичних міждисциплінарних напрямків з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати

власних досліджень і результати інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

ПРН06. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

ПРН07. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати важливі теоретичні та практичні проблеми біології з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

ПРН08. Глибоко розуміти загальні принципи та методи біологічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері біології та у викладацькій практиці.

ПРН09. Знати теоретичні засади вивчення фіторізноманіття, основних категорій та рівнів дослідження біорізноманіття, еволюційних тенденцій і методології історичного аналізу флори; вміння здійснювати екологічний, географічний, біоморфологічний, еколога-ценотичний аналіз флори, оцінювати фіторізноманіття природного виділу, певної території чи акваторії.

ПРН10. Знати основи закономірностей структурно-функціональної організації фітосистем; вміти описувати, аналізувати та класифікувати рослинні угруповання, оселища, екосистеми, виявляти фактори динаміки фітосистем.

ППРН11. Знати тенденції розвитку клітинної та молекулярної біології рослин, останніх сучасних досягнень у дослідженнях молекулярних процесів функціонування рослинних клітин та цілісних організмів.

ПРН12. Знати основні методи наукових досліджень та методики планування експерименту; вміння, відповідно до специфіки наукового дослідження, обирати систему методів та інструментарій, висувати та перевіряти гіпотези, прогнозувати результати дослідження та обґрунтовувати наукове значення та потенційні наслідки очікуваних або отриманих результатів.

8. Ресурсне значення реалізації програми

Кадрове забезпечення

Усі фахівці, залучені до реалізації програми, мають науковий ступінь та вчене звання, кваліфікацію відповідного профілю, підтверджену науковою/науково-педагогічною професійною діяльністю. Навчально-виховний процес забезпечують науково-педагогічні працівники, які володіють

	<p>методологією наукової діяльності, проводять власні наукові дослідження, мають досвід науково-педагогічної та управлінської діяльності у вищій школі. Індекс цитування публікацій співробітників у SCOPUS коливається від 15 до 3, h-індекс – від 30 до 4. Для викладання окремих навчальних дисциплін можуть запрошуватися фахівці наукових установ/закладів.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>До реалізації ОНП залучені відділи та лабораторії установи, матеріально-технічне забезпечення яких у повному обсязі відповідає чинним Ліцензійним умовам. На базі установи функціонує Центр колективного користування мікроскопами НАН України: вакуумний пост JEE-4X, ліофільна сушка, прилад для нанесення тонкого шару платини катодним методом JFC-1100, прилад для нанесення тонкого шару золота катодним методом JFC-1600, растровий електронний мікроскоп JSM-35C, растровий електронний мікроскоп JSM 6060 LA, світлооптичний люмінесцентний мікроскоп Jenalumar з цифровою фотокамерою Canon-1100, трансмісійний електронний мікроскоп JEM 1200 EX, трансмісійний електронний мікроскоп JEM 1230, ультразвуковий диспергатор настільний УЗДН-А, ультрамікротом LKB-8800, ультрамікротом Reichert Jung, універсальний вакуумний пост ВУП-5М, фотосканер Epson V700 Photo для переведення негативних зображень фотоплівок у цифровий вигляд; Центр колективного користування хроматомаспектрометрії НАН України: рідинний хроматограф Agilent 1200; Центр колективного користування</p>

		<p>ультрацентрифугою НАН України: ультрацентрифуга Optima L-90K; Національний Гербарій України (KW); Культурна лабораторія для вирощування рослинних об'єктів. Здобувачі можуть користуватися науковою бібліотекою установи та Національною бібліотекою ім. В.І. Вернадського.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення		<p>Установа має персональні комп'ютери, оргтехніку, вільний доступ до мережі Інтернет, зокрема до платформ для проведення освітніх та наукових заходів у дистанційному форматі, до світових інформаційних ресурсів наукометричних баз Scopus, Web of Science.</p> <p>Офіційний сайт установи https://www.botany.kiev.ua/</p>
9. Академічна мобільність		
Національна мобільність	кредитна	Реалізується у рамках договорів про співпрацю між Інститутом ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України та закладами вищої освіти/науковими установами.
Міжнародна мобільність	кредитна	–
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти		Не передбачено ОНП.

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

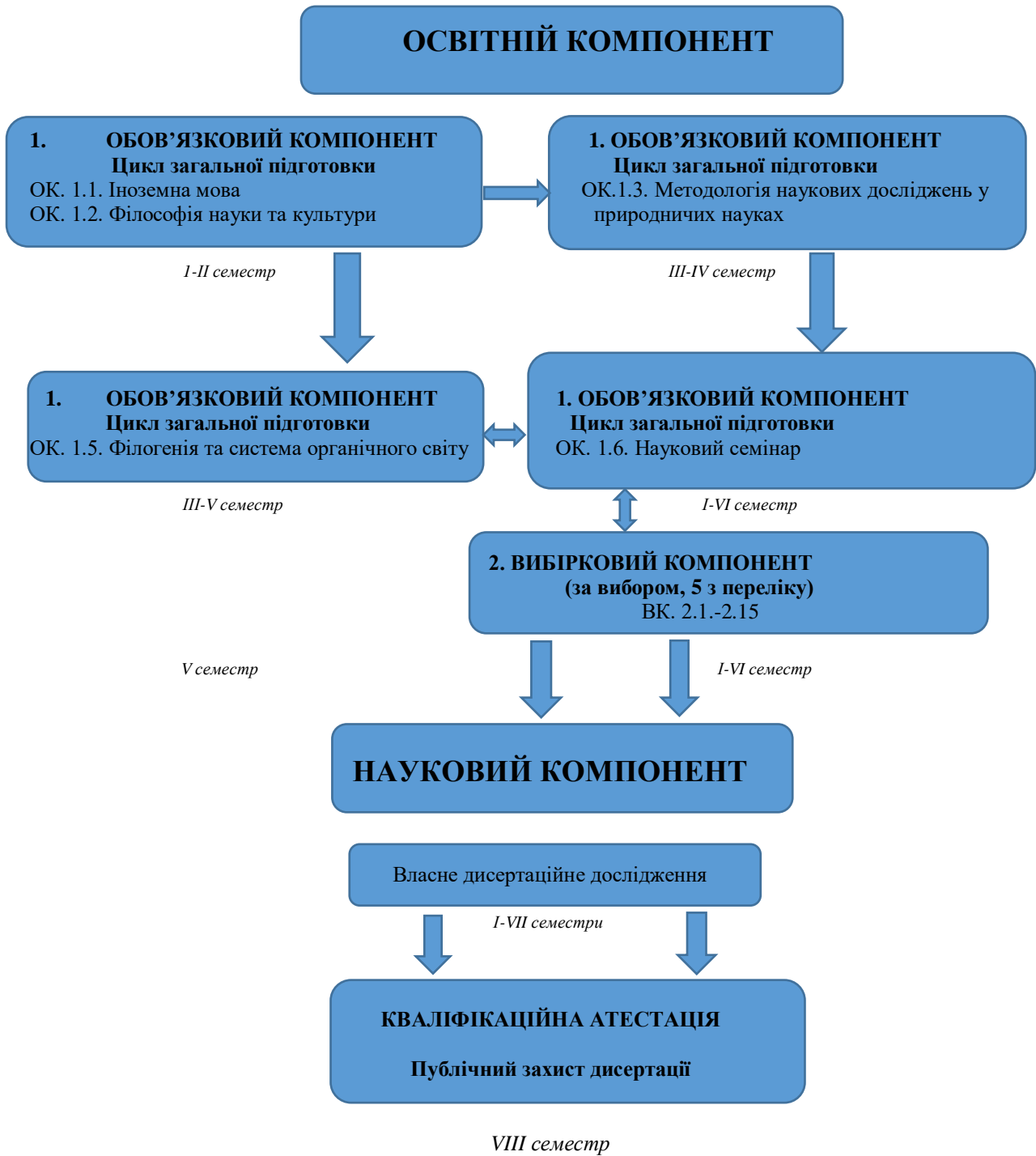
2.1. Перелік компонент ОНП

Код н/д	Компоненти освітньо-наукової програми (навчальні дисципліни, практика, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
1. ОBOB'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ (OK)			
Цикл загальної підготовки (I)			
I.1.	Іноземна мова професійного спрямування	8	іспит
I.2.	Філософія науки та культури	6	іспит
I.3.	Методологія наукових досліджень у природничих науках	3	залік
Нормативні дисципліни за спеціальністю (II)			
II.1.	Філогенія та система органічного світу	5	іспит
II.2.	Науковий семінар	6	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент		28	
2. ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ (BK) (за вибором аспіранта, від 5 з переліку)			
Глибинні знання зі спеціальності (III.1)			
III.1.1.	Наука про рослинність	3	іспит
III.1.2.	Загальна екологія, екологія рослин	3	іспит
III.1.3.	Популяційна біологія рослин та організація біоценозів	3	залік
III.1.4.	Визначення впливу навколишнього середовища на рослини	3	залік
III.1.5.	Мікологія та фітопатологія	3	іспит
III.1.6.	Молекулярна систематика рослин і грибів	3	залік
III.1.7.	Культивування водоростей, рослин і грибів та основи біотехнології	3	залік

III.1.8.	Енергетика рослинної клітини	3	іспит
III.1.9.	Регуляція біосинтезу і накопичення біологічно-активних продуктів у рослин	3	залік
III.1.10.	Механізми регуляції фізіологічних процесів	3	іспит
III.1.11.	Plant Cell and Molecular Biology	3	іспит
Загальнонаукові компетентності (III.2)			
III.2.1.	Планування та аналіз експерименту	3	залік
III.2.2.	Методологія роботи з науковим текстом та підготовки публікації	3	залік
III.2.3.	Fundrising в науці та започаткування міжнародної кооперації	3	залік
III.2.4.	Аспірантська практика	4	залік
Загальний обсяг вибіркового компонента		15	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ СКЛАДОВОЇ		≥40	
3. Науковий компонент			
Власне наукове дослідження під керівництвом наукового керівника		Кваліфікаційна атестація	

Робочі програми навчальних дисциплін представлено на сайті установи.

2.2. Структурно-логічна схема ОНП

3. НАУКОВИЙ КОМПОНЕНТ ОНП

Науковий компонент ОНП передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Науковий компонент передбачає наступні види діяльності:

- проведення самостійно власного наукового дослідження та оформлення дисертації з дотриманням академічної доброчесності;
- оприлюднення результатів наукового дослідження (публікація статей, розділів монографій, зокрема у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus; апробація результатів дослідження шляхом участі у конференціях, з'їздах, форумах; оформлення патенту на винахід);
- кваліфікаційна атестація (захист дисертації).

Наукове дослідження здобувача освітнього ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 Біологія та біохімія виконується за затвердженою темою дисертаційної роботи та є домінуючим компонентом ОНП. Здобувач ступеня доктора філософії самостійно здійснює науковий пошук, аналізує відповідні першоджерела, організовує дослідницьку діяльність на всіх етапах, формулює наукову проблему та відповідні завдання для її рішення, добирає адекватні методи дослідження, проводить статистичну обробку отриманих результатів, аналізує, інтерпретує та узагальнює отримані результати. Наукове дослідження виконується під керівництвом наукового керівника. Здобувач за необхідності може консультуватись у провідних фахівців установи.

4. КВАЛІФІКАЦІЙНА АТЕСТАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА ОНП

Кваліфікаційна атестація здобувача вищої освіти – повне виконання ОНП, необхідна кількість опублікованих за результатами досліджень наукових праць, апробація результатів на наукових конференціях, з'їздах, тощо, належним чином оформлений рукопис дисертації та представлення її на науковий семінар і до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді для отримання ступеня доктор філософії.

Кваліфікаційна атестація здобувача освітнього рівня доктора філософії за освітньо-науковою програмою «Підготовка докторів філософії в галузі БІОЛОГІЇ» зі спеціальності 091 Біологія та біохімія проводиться у формі публічного захисту дисертаційної роботи, яка слугує доказом сформованості програмних компетенцій, володіння здобувачем сучасними методами досліджень, спроможності самостійно вирішувати професійно-наукові задачі, які мають теоретичне та практичне значення в галузі біології.

Кваліфікаційна атестація здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради. Усі матеріали, пов'язані з публічним захистом

дисертації, оприлюднюються на офіційному веб-сайті установи відповідно до законодавства.

Кваліфікаційна атестація здобувача вищої освіти, який виконав всі вимоги освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня з підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 Біологія та біохімія в Інституті ботаніки ім. М.Г. Холодного Національної академії наук України завершується присудженням ступеня доктор філософії за спеціальністю 091 Біологія та біохімія з врученням диплому встановленого зразка.

5. ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти складається з процедур і заходів, передбачених законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Етичним кодексом ученого України, «Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Інституті ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України», «Положенням про організацію освітнього процесу в аспірантурі Інституті ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України» та передбачає:

- дотримання принципу PDCA «Плануй-Виконуй-Перевірй-Дій», який застосовується до всіх процесів і систем управління якістю відповідно до вимог ISO-9001;
- забезпечення розподілу відповідальності між структурними підрозділами установи, координації їхньої роботи та контролю виконання процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти;
- моніторинг та періодичний перегляд ОНП;
- моніторинг та щорічний перегляд програм навчальних дисциплін;
- моніторинг діяльності та щорічне оцінювання здобувачів освіти;
- моніторинг діяльності та сприяння підвищенню кваліфікації науково-педагогічних кадрів;
- забезпечення матеріально-технічної та інформаційної бази освітнього процесу та наукової діяльності;
- забезпечення публічності інформації про ОНП;
- дотримання академічної доброчесності всіма стейкхолдерами;
- рівний доступ всіх стейкхолдерів до перегляду та модернізації ОНП.

**5.1. Матриця відповідності програмних компетентностей
основним компонентам ОНП**

	ОК 1.1.	ОК 1.2.	ОК 1.3.	ОК 1.4.	ОК 1.5.	ОК 1.6.	БК 2.1- 2.15
ІК	+	+	+	+	+	+	+
ЗК01	+	+	+		+	+	+
ЗК02	+					+	+
ЗК03			+				+
ЗК04		+	+		+		+
ЗК05		+	+	+	+		+
ЗК06	+		+				+
СК01			+		+		+
СК02			+		+		+
СК03	+		+		+		+
СК04				+			
СК05				+			+
СК06				+			+
СК07			+		+		+
СК08			+				+
СК09			+		+		+
СК10	+	+	+		+	+	+
СК11	+	+				+	

**5.2. Матриця забезпечення програмних результатів
навчання (ПРН) компонентами ОНП**

	ОК 1.1.	ОК 1.2.	ОК 1.3.	ОК 1.4.	ОК 1.5.	ОК 1.6.	БК 2.1- 2.15
ПРН01					+		+
ПРН02	+		+		+		+
ПРН03			+			+	+
ПРН04			+				+
ПРН05			+	+		+	+
ПРН06	+	+		+			+
ПРН07		+		+			+
ПРН08		+		+			+
ПРН09							+
ПРН10							+
ПРН11							+
ПРН12							+

Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програм

1. Бахрушин В. (07.02.2018). Академічний плагіат і самоплагіат в науці та вищій освіті: нормативна база і світовий досвід. URL: <http://education-ua.org/ru/articles/1128-%20akademichnij-%20plagiat-isamoplgiat-v-nautsi-ta-vishchij-osviti-normativna-baza-isvitovij%20dosvid>
2. Етичний кодекс ученого освіти України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09#Text>
3. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
4. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392-20#Text>
5. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
6. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
7. Захарченко В. М. Розроблення освітніх програм : методичні рекомендації / В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.
8. Лист МОН України від 20.05.2020 № 1/9-263 «Запобігання окремих проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/do-pitannya-uniknennya-problem-i-pomiloku-praktikah-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti>
9. Лист МОН України від 23.10.2018 № 1/9-650 «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#Text>
10. Матеріали Національного Еразмус+ офісу в Україні. URL: <https://erasmusplus.org.ua/pro-nas.html>
11. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf>
12. Методичні рекомендації Розроблення освітніх програм. / В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с. URL: http://ibhb.chnu.edu.ua/uploads/files/metodrada/Rozroblennya_osv_prog_ram.pdf
13. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р. № 11 600 (зі змінами). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovometodichna-rada-ministerstva-osviti-inauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo>.
14. Національна рамка кваліфікацій. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/nrk/2021/11.10/Zvit.pro.samosertyfikatsiyu.NRK-dodatok.1-10.11.pdf>
15. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>

16. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 509 від 12.06.2019, № 519 від 25.06.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-2019-%D0%BF#Text>

17. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Перелік галузей і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 674 від 27.09.2016, № 53 від 01.02.2017, № 762 від 07.07.2021 та № 1392 від 16.12.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>

18. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Ліцензійні умови у сфері вищої». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>

Також зазначаються національні нормативно-правові акти та міжнародні документи, що регулюють відповідну галузь знань і спеціальність.

1. Національний глосарій: вища освіта, 2014. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsi>

2. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?start=80>

3. ISCED-F (Міжнародна стандартна класифікація освіти– Галузі, МСКО-Г) 2013. URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>

4. QF EHEA 2018. (Рамка кваліфікацій). URL: http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf

Гарант освітньо-наукової програми
чл.-кор. НАН України

Сергій МОСЯКІН